

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 12CoP/38/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4117220243
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Soňa Zmeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2020:4117220243.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sone Zmekovej a sudkýň JUDr. Renáty Pátrovičovej a JUDr. Denisy Šaligovej v spore žalobkyne: G. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. XXXX/XX, XXX XX G., zastúpenej Mgr. Barborou Novákovou, advokátkou so sídlom Štefánikova 15, 949 01 Nitra, proti žalovanému: G. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. XXXX/XX, XXX XX G., zastúpenému JUDr. Zuzanou Porubskou, advokátkou so sídlom Farská 25, 949 01 Nitra, o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Nitra č. k. 12Pc/18/2017-210 zo dňa 06.03.2019 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie **z r u š u j e** a vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom na návrh žalobkyne vyporiadal bezpodielové spoluvlastníctvo manželov (ďalej aj „BSM“) tak, že: I. do výlučného vlastníctva žalovaného prikázal nehnuteľnosť zapísanú na LV č. XXXX, nachádzajúcu sa v kat. úz. G., obec Nitra, okres Nitra, a to stavbu - rodinný dom súp. č. 1083 na parc. č. 852/6, II. žalobkyni prikázal zostatok finančných prostriedkov na účte žalobkyne vo W., a.s., vo výške 307,17 eura, III. záväzok zo Zmluvy o úvere č. 403/192/2008 uzatvorenej so ŠFRB vyčíslený ku dňu 28.07.2016 v celkovej výške 30.708,59 eura preberá žalovaný a IV. žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni z titulu úplného vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov sumu 9.390,85 eura do 30 dní od právoplatnosti rozsudku. Ďalej V. výrokom súd uložil žalobkyni povinnosť zaplatiť na účet Okresného súdu Nitra súdny poplatok vo výške 91,50 eura do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, VI. výrokom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť na účet Okresného súdu Nitra súdny poplatok vo výške 91,50 eura do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a napokon VII. výrokom rozhodol o trovách konania tak, že žiadna zo strán nemá nárok na ich náhradu. Rozhodnutie vo veci samej odôvodnil s odkazom na ustanovenie § 143, § 148 ods. 1, § 149 ods. 1, 3 a § 150 Občianskeho zákonníka. Výrok o súdnom poplatku súd odôvodnil podľa zákona č. 71/1992 Zb. a výrok o trovách konania podľa § 255 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) s tým, že každej strane sporu sa dostala polovica spoločného majetku.

2. V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že žalobkyňa sa žalobou doručenou súdu dňa 26.05.2017 domáhala vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov tak, že navrhla prikázať do výlučného vlastníctva žalovaného nehnuteľnosť - rodinný dom, hnutel'né veci - osobné motorové vozidlo Ford, motocykel Suzuki a nesplatený zostatok úveru s tým, že jej bude prikázaný zostatok finančných prostriedkov na účte a žalovaný jej vyplatí finančnú sumu vo výške jednej polovice rozdielu, o ktorý podiel žalovaného prevyšuje jej podiel. Súd na základe vykonaného dokazovania prikázal do výlučného vlastníctva žalovaného predmetnú nehnuteľnosť - rodinný dom so súp. č. 1083 postavený na parc. č. 852/6, čo žalobkyňa aj navrhovala a žalovaný s tým súhlasil. Prikázanie zostatku finančných prostriedkov na účte žalobkyne vo W. R., a.s., vo výške 307,17 eura žalobkyni tiež nebolo medzi stranami

sporné. Závazok zo Zmluvy o úvere č. 403/192/2008 uzatvorenej so ŠFRB, vyčíslený ku dňu 28.07.2016 v celkovej výške 30.708,59 eura, bol prikázaný žalovanému, ktorý úver spláca a ktorý s tým tiež súhlasil.

3. Čo sa týka výpočtu podielu titulom vyrovnania hodnoty bezpodielového spoluvlastníctva manželov, výpočet súdu bol taký, že žalovaný by mal zaplatiť žalobkyni titulom vyporiadania za nehnuteľnosť sumu 34.173,62 eura, čo je polovica zo sumy 68.347,24 eura (dom + garáž), žalobkyňa by mala žalovanému zaplatiť sumu 153,60 eura, čo je polovica zostatku finančných prostriedkov na jej účte vo W. R., a.s., a keďže žalobkyňa zaplatila na úver sumu 1.967,76 eura, z čoho polovica je suma 983,90 eura, a žalovaný zaplatil na tento úver sumu 3.115,62 eura, z čoho polovica je suma 1.557,80 eura, zostáva ešte zaplatiť na úver suma 38.207,34 eura, z čoho polovica je suma 19.103,67 eura. Ďalej súd zohľadnil výlučné finančné prostriedky žalovaného vo výške 9.903,27 eura, z čoho polovica činí 4.951,60 eura. Žalovaný by tak mal žalobkyni zaplatiť sumu 34.173,62 eura a 983,90 eura, čo činí 35.157,52 eura s tým, že je to polovica hodnoty nehnuteľností domu a garáže a polovica sumy zaplatenej žalobkyňou zo svojich výlučných peňažných prostriedkov po právoplatnosti rozvodu na spoločný úver; od tejto sumy súd odpočítal sumu 153,60 eura + 1.557,80 eura + 4.951,60 eura + 19.103,67 eura, spolu 25.766,67 eura, čo je polovica finančných prostriedkov na účte žalobkyne, polovica zo sumy zaplatenej žalovaným zo svojich výlučných peňažných prostriedkov po právoplatnosti rozvodu na spoločný úver, polovica výlučných finančných prostriedkov žalovaného a polovica zostatku úveru, ktorý prebral žalovaný a ktorý bude musieť zaplatiť. Vyrovnávací podiel v prospech, ktorý je žalovaný povinný zaplatiť žalobkyni, tak predstavuje sumu 9.390,85 eura.

4. Proti tomuto rozsudku podala v zákonnej lehote odvolanie žalobkyňa, ktorá namietala nesprávnosť rozsudku vo výroku o uložení povinnosti zaplatiť žalovanému z titulu vyporiadania BSM sumu 9.390,85 eura (IV.), vo výroku o jej povinnosti zaplatiť súdny poplatok za žalobu vo výške 1.029,50 eura (V.) a vo výroku o trovách konania (VII.). Navrhla napadnutý rozsudok zmeniť a žalovaného zaviazat' zaplatiť jej na vyporiadanie sumu 29.296,74 eura. Odvolanie odôvodnila s odkazom na ustanovenie § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP. Uviedla, že hnutelné veci - motorové vozidlo Ford a motocykel Suzuki - je potrebné v BSM vyporiadať, pričom súhlasila s hodnotou týchto vecí. Poukázala na to, že bez jej súhlasu ich žalovaný predal svojej matke počas manželstva, kedy už žili oddelene a nekomunikovali spolu. Mal to byť žalovaný, a nie ona, kto by preukázal, že mu udelila súhlas na predaj týchto vecí. Žalovaný pri predaji konal v rozpore s ustanovením § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka, preto na tento právny úkon nemožno prihliadať, veci treba zaradiť do masy BSM a vyporiadať. Poukázala na absenciu kúpnej ceny v uzatvorenej kúpnej zmluve na motocykel, majúcu za následok neplatnosť kúpnej zmluvy, a na ustanovenie § 40 ods. 2 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého písomne uzavretá dohoda sa môže meniť alebo zrušiť len písomne. Žalovaný a jeho matka uvádzali rozporné tvrdenia, na čo boli použité peniaze z predaja hnutelných vecí, je v rozpore s dobrými mravmi, aby peniaze patriace do BSM boli spotrebované na súdne trovy žalovaného vzniknuté v dôsledku trestného činu voči žalobkyni. V súvislosti s určením hodnoty nehnuteľnosti namietala, že súd vychádzal z hodnoty rodinného domu a garáže vo výške 68.347,24 eura, ale ostatné príslušenstvo nehnuteľnosti nezarátal (11.809,85 eura). Tento svoj postup súd vôbec nezdôvodnil; uviedol len, že vodovodnú a kanalizačnú prípojku nezarátal z dôvodu, že boli vybudované svojpomocne žalovaným. Aj garáž bola vybudovaná svojpomocne, a tú súd do hodnoty nehnuteľnosti zarátal. Žalobkyňa tiež namietala, že súd k zostatku úveru ku dňu zániku BSM pripočítal aj výšku úrokov, ktoré vzniknú až do úplného splatenia dlhu. Žalobkyňa sa nestotožnila ani s tvrdením súdu, že žalovaný preukázal, že do nehnuteľnosti vložil svoje výlučné finančné prostriedky vo výške 9.903,27 eura. Poštové poukážky, výber z účtu, potvrdenie PSS, či listina „Darovanie finančnej hotovosti“ nepreukazujú, že tieto prostriedky boli použité na spoločnú nehnuteľnosť. Ani sumu 652,32 eura nemožno zohľadniť ako výlučný finančný prostriedok žalovaného. Súd podľa nej navyše vôbec nezdôvodnil, prečo nezohľadnil príspevky matky žalobkyne. V súvislosti so súdnym poplatkom uviedla, že jej bol priznaný nárok na poskytnutie právnej pomoci, preto je od súdnych poplatkov oslobodená.

5. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu navrhol napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Uviedol, že súd správne nepovažoval motorové vozidlo a motocykel za súčasť BSM. On ich kúpil z jeho výlučných prostriedkov v čase, keď žalobkyňa nepracovala, a teda na ich kúpu ani prispieť nemohla. Nehnuteľnosť, kde sa tieto hnutelné veci nachádzali, po celý čas obývala žalobkyňa, a teda o ich predaji mala vedomosť, keďže ich presunul k matke. Žalobkyňa mala pred súdom prvej inštancie navrhnúť znalecké dokazovanie na zistenie ceny hnutelných vecí v čase vyporiadania BSM a nemôže žiadať o započítanie sumy uvedenej v zmluvách z apríla 2016. Nestotožnil sa ani s námietkami žalobkyne ohľadne hodnoty nehnuteľnosti a považuje ich za špekulatívne. K výške nesplateného úveru uviedol,

že manželia by sa mali podieľať na spoločnom dlhu rovnako, ako sa podieľajú na spoločnom majetku. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 22Cdo/2769/2012. On medzičasom uhradil ďalšie splátky úveru. Zdôraznil, že obsah listinných dôkazov preukazujúcich vloženie výlučných finančných prostriedkov vo výške 9.903,27 eura počas konania nebol žalobkyňou rozporovaný. V čase, keď rodina jemu tieto finančné prostriedky darovala, bola realizovaná výstavba domu. Žalobkyňa nepredložila žiadny dôkaz na tvrdenie, že jej matka ročne prispievala sumou 1.000 eur. K uloženiu povinnosti žalobkyne zaplatiť súdny poplatok žalovaný uviedol, že u nej došlo k zmene pomerov, ktorá oslobodenie od súdnych poplatkov neodôvodňuje. Žalobkyňa je zamestnaná, o čom predkladala súdu doklady; on nevie, či o zmene pomerov informovala Centrum právnej pomoci.

6. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 CSP), viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 CSP) ako aj skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), prejednal vec bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a po prejednaní veci urobil záver, že nie sú dané podmienky ani na potvrdenie a ani na zmenu rozsudku v napadnutej časti. Preto tento rozsudok podľa § 389 ods. 1 písm. b), c) a § 391 ods. 1 CSP zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

7. Podľa obsahu spisu žalobkyňa podala na súd prvej inštancie žalobu o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov s tým, že ich manželstvo so žalovaným bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Nitra sp. zn. 14C/181/2016 zo dňa 13.06.2016, právoplatným dňa 28.07.2016. Predmetom tohto konania boli jednak aktíva - nehnuteľnosť zapísaná na LV č. XXXX, nachádzajúca sa v kat. úz. G., obec Nitra, okres Nitra, a to stavba - rodinný dom so súp. č. 1083 na parcele č. 852/6, finančné prostriedky na účte žalobkyne vo W. R., a.s., vo výške 307,17 eura, ako aj pasívum - zostatok nesplateného úveru zo Zmluvy o úvere č. 403/192/2008, uzatvorenej so ŠFRB, vyčíslený ku dňu rozvodu 28.07.2016 v celkovej výške 30.708,59 eura. Spôsob vyporiadania nehnuteľnosti, zostatkov prostriedkov na účte a úveru nebol sporný, lebo obaja súhlasili s prikázaním predmetnej nehnuteľnosti do výlučného vlastníctva žalovaného spolu s úverom, ktorý prebral žalovaný, a na druhej strane s prikázaním zostatku na účte vo W. R., a.s., žalobkyňi. Spornými zostali hnuťelné veci - motorové vozidlo Ford a motocykel Suzuki, t. j. či vôbec patria do masy BSM, aká má byť stanovená výška sumy, ktorú má žalovaný zaplatiť žalobkyňi na vyporiadanie. Súdsť prvej inštancie vyporiadal BSM tak, že nehnuteľnosť prikázal do výlučného vlastníctva žalovanému, žalobkyňi prikázal zostatok finančných prostriedkov na účte žalobkyne vo W. R., a.s., vo výške 307,17 eura, záväzok zo Zmluvy o úvere č. 403/192/2008 uzatvorenej so ŠFRB vyčíslený ku dňu rozvodu 28.07.2016 v celkovej výške 30.708,59 eura prikázal žalovanému s povinnosťou žalovaného zaplatiť žalobkyňi na vyporiadanie sumu 9.390,85 eura do 30 dní od právoplatnosti rozsudku. Žalobkyňa v podanom odvolaní namietala nesprávnosť výroku o uložení povinnosti žalovanému zaplatiť jej na vyrovnanie len sumu 9.390,85 eura a súvisiace výroky týkajúce sa trov konania a jej povinnosti zaplatiť súdny poplatok. Spôsob vyporiadania nehnuteľnosti, zostatku na účte a prevzatie záväzku zo zmluvy o úvere žalobkyňa nenamietala, preto odvolací súd upriamil svoju pozornosť najmä na preskúmanie vytýkaných väd súdneho rozhodnutia.

8. Základným predpokladom pre vyporiadanie BSM je jeho zánik. Pod vyporiadanim treba rozumieť nielen to, kto z bývalých spoluvlastníkov zostane vlastníkom tej - ktorej veci a kto z nich vlastníctvo stráca, ale celkové komplexné riešenie majetkových vzťahov medzi bývalými spoluvlastníkmi, vrátane pohľadávok a dlhov, ktoré vznikli za trvania manželstva. Pri vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov sa vychádza zo zásady rovnosti ich podielov, pričom platí, že v rovnakom pomere, v akom sa manželia podieľajú na spoločnom majetku, sa podieľajú aj na spoločných dlhoch. Ak pri vyporiadaní nastane rozdiel medzi hodnotami, ktoré zostanú jednému z manželov a ktoré zostanú druhému, je potrebné vyrovnanie do výšky podielu vykonať formou zaplataenia príslušnej peňažnej sumy. O vyporiadaní je nutné spraviť vyúčtovanie, ktoré musí nájsť odraz v odôvodnení rozsudku. Do celkovej bilancie musia byť zahrnuté nielen všetky veci (súčet ich hodnôt), ale aj ostatný majetok, vrátane pohľadávok a dlhov. Predpokladom riadneho vyporiadania je, že súd zistí celkovú hodnotu aktív (hodnota vecí, pohľadávok), celkovú hodnotu pasív (dlhov) a správne ustáli celkový majetok bez dlhov ako rozdielu medzi aktívami a pasívami (pasíva odpočítava v ich plnej výške). Z takto zistenej hodnoty majetku každému z manželov patrí rovnaký podiel, ak neboli dané dôvody pre zmenu kvantitatívneho podielu.

9. V odvolacom konaní žalobkyňa namietala výšku sumy na vyrovnanie jej podielu, povinnosť zaplataenia súdneho poplatku ako aj výrok o trovách konania. Súdsť podľa nej vyporiadanie hnuťelných vecí - vozidla zn. Ford a motocykla zn. Suzuki - nevykonal, pretože mal za to, že tieto hnuťelné veci masu BSM už netvorí a finančné prostriedky z ich predaja boli spotrebované na súdne poplatky a trovy trestného

konania žalovaného. Súd prvej inštancie konštatoval, že motorové vozidlo a motocykel patrili do masy BSM, lebo boli nadobudnuté zo spoločných prostriedkov manželov, pričom sa spravoval zásadou, že ak niektorá zo strán tvrdí, že niektoré veci do vyporiadania nepatria (napriek ich nadobudnutiu počas manželstva), spočíva na jej strane dôkazné bremeno v preukázaní tohto tvrdenia hodnoverným spôsobom nevzbudzujúcim pochybnosti. Ak strana svoje tvrdenie nepreukáže a inak je preukázané, že táto vec za trvania manželstva strán existovala, platí zásada, že vec do BSM patrí a treba ju vyporiadať. Rovnako tak dôkazné bremeno zaťažuje tú stranu, ktorá tvrdí, že na spoločný majetok sa vynaložilo niečo z jej oddeleného majetku.

10. V danom prípade spočívalo dôkazné bremeno na žalovanom, aby preukázal, že motorové vozidlo a motocykel nadobudol zo svojich výlučných prostriedkov. Je zrejmé, že dôkazné bremeno v tomto smere neunesol, pretože kúpu vozidla či motocykla z vlastných prostriedkov nijako nepreukázal; preukázal len dar od matky v sume 1.000 eur zo dňa 06.04.2012 na kúpu motorového vozidla zn. Ford. Ďalšie ním uvádzané skutočnosti, že získal prostriedky z predaja iných motorových vozidiel a iného motocykla, ktoré mal následne na kúpu vozidla Ford použiť, zostali len v rovine tvrdení bez podloženia relevantnými dôkazmi. Pri finančných prostriedkoch použitých na kúpu vozidla zn. Ford (okrem sumy 1.000 eur) bolo potrebné konštatovať, že v skutočnosti šlo o spoločné prostriedky manželov tvoriace BSM; žalovaný opak nepreukázal a v tomto smere dôkazné bremeno neunesol. Rovnaký záver bolo treba prijať aj pri preukázaní súhlasu žalobkyne k predaju hnutelných vecí. Dôkazné bremeno preukázania súhlasu spočívalo na žalovanom, nie na žalobkyni, pretože žalobkyňa nemôže objektívne preukázať, že takýto súhlas žalovanému neudelila alebo že o predaji nemala vedomosť. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že napriek tomu, že hnutelné veci patrili do BSM do času ich predaja matke žalovaného, ich vyporiadanie súd nemohol vykonať, lebo po ich predaji už v BSM neboli.

11. V súvislosti s namietanou relatívnou neplatnosťou kúpnych zmlúv (§ 40a, § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka) odvolací súd uvádza, že medzi žalobkyňou a žalovaným bolo sporné, či žalovaným uskutočnený predaj motorového vozidla a motocykla nadobudnutých zo spoločných prostriedkov počas trvania ich manželstva bez súhlasu žalobkyne bol platným alebo neplatným právnym úkonom. Žalobkyňa tvrdila, že ide o relatívne neplatný právny úkon pre absenciu jej súhlasu s takouto dispozíciou so spoločným majetkom, a na druhej strane žalovaný tvrdil, že žalobkyňa o tomto predaji vedela a s ním súhlasila.

12. Podľa § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka bežné veci týkajúce sa spoločných vecí môže vybavovať každý z manželov. V ostatných veciach je potrebný súhlas oboch manželov; inak je právny úkon neplatný.

13. Podľa § 145 ods. 2 Občianskeho zákonníka z právnych úkonov týkajúcich sa spoločných vecí sú oprávnení a povinní obaja manželia spoločne a nerozdielne.

14. Citované ustanovenie § 145 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka upravuje vzájomné vzťahy manželov a tretích osôb s ohľadom na dispozičné úkony bezpodielových spoluvlastníkov, t.j. na právne úkony, ktorými manželia disponujú so spoločnými vecami ako predmetom bezpodielového spoluvlastníctva. Vo vzťahu k tretím osobám zakladá aktívnu alebo pasívnu solidaritu manželov z platných právnych úkonov týkajúcich sa spoločných vecí. Tento dôsledok nastáva bez ohľadu na to, či právny úkon týkajúci sa spoločných vecí urobil jeden z manželov alebo obaja manželia spoločne, a či išlo o bežnú vec (záležitosť) alebo o inú než bežnú vec. V zmysle tohto ustanovenia sa na platnosť právneho úkonu týkajúceho sa spoločných vecí a urobeného jedným z manželov (teda úkonu, pri ktorom manželia nevystupujú spoločne ako účastníci) vyžaduje súhlas druhého manžela, len ak ide o inú než bežnú záležitosť. Nedostatok tohto súhlasu má za následok relatívnu neplatnosť právneho úkonu, čo znamená, že právny úkon, ktorý nemožno považovať za vybavovanie bežnej záležitosti, uskutočnený iba jedným z manželov bez súhlasu druhého manžela, sa považuje za platný, pokiaľ sa ten manžel, ktorý je ním dotknutý, nedovolá jeho neplatnosti. Za právne úkony týkajúce sa spoločných vecí treba považovať tie, pri ktorých dochádza k dispozícii s predmetom BSM alebo k výkonu jeho správy. Týmto predmetom podľa platnej právnej úpravy (§ 143 Občianskeho zákonníka) môže byť len to, čo môže byť predmetom vlastníctva, teda iba veci v právnom zmysle, t. j. ovládateľné hmotné predmety a ovládateľné prírodné sily, ktoré slúžia potrebám ľudí. Za predmet vlastníctva, a teda ani za predmet BSM sa preto nepovažujú pohľadávky a záväzky (dlhy), ktoré sa riadia všeobecným právnym režimom záväzkových vzťahov. Na tom však nič nemení to, že pri zániku BSM sa vykonáva aj vyporiadanie spoločných pohľadávok

a záväzkov manželov (dopadajúce len na vzťah medzi manželmi a nie aj na ich vzťah k tretím osobám) podľa zásad platných pre vyporiadanie tohto spoluvlastníctva (vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva v širšom zmysle).

15. Tento spor bol pre svoju povahu samostatným sporom medzi stranami (čiastočne aj s iným okruhom strán sporu). Bolo možné konštatovať, že prevod vlastníckeho práva k motorovému vozidlu a motocyklu na matku žalovaného nebol bežnou vecou. Pojem „bežná vec“ nie je v Občianskom zákonníku definovaná, preto pri posudzovaní toho, či ide alebo nejde o bežnú vec, treba vychádzať z okolností konkrétneho prípadu s prihliadnutím na povahu a hodnotu veci ako aj účel, na ktorý slúži a pod. V zmysle ustálenej súdnej praxe predaj motorového vozidla a motocykla za bežnú vec považovať nemožno a ak by k predaju došlo, pre platnosť takéhoto právneho úkonu sa vyžaduje súhlas oboch manželov. Pokiaľ by takýto súhlas jedným z nich daný nebol, právny úkon urobený druhým manželom považuje sa za relatívne neplatný. Žalobkyňa tvrdila, že žalovanému nedala na predaj svoj súhlas (o prevode dokonca ani nemala vedomosť), čo žalovaný nevyvrátil žiadnym relevantným dôkazom a v tomto smere žiadne dôkazy nenavrhol; uviedol len toľko, že manželka mala o tom vedieť, avšak toto zostalo iba v rovine jeho tvrdenia. Žalobkyňa uviedla, že v čase predaja vozidla a motocykla s manželom nekomunikovali, a teda neprichádzalo do úvahy, že by sa o predaji dohodli.

16. V predmetnom konaní bolo potrebné vyriešiť otázku platnosti či neplatnosti kúpnych zmlúv na motorové vozidlo a motocykel a s tým súvisiacu otázku vlastníckeho práva k vozidlu a motocyklu. V konaní o vyporiadanie BSM nebolo úplne vhodné prejudiciálne ako predbežnú otázku riešiť otázku spoluvlastníctva bývalých manželov k veciam, pokiaľ tieto veci sú v súčasnosti vo vlastníctve tretej osoby, lebo takéto rozhodnutie súdu by v konečnom dôsledku (bez ohľadu na to, s akým výsledkom by si súd túto otázku vlastníctva predbežne posúdil) nepochybne predstavovalo neprijateľný zásah do práv tretej osoby. V danom prípade boli uvedené dve veci, za ich súčasného vlastníka sa považuje matka žalovaného ako tretia osoba a keďže tá nie je stranou sporu o vyporiadanie BSM, nebol by zákonný taký postup súdu, ktorým by súd prejudiciálne posudzoval otázku aktuálneho vlastníckeho práva k vozidlu a motocyklu, nadobudnutým treťou osobou na základe kúpnej zmluvy. Takýmto postupom by bola tretej osobe, ktorá by bola rozhodnutím súdu dotknutá, odopretá legitímna ochrana jej práv a právom chránených záujmov. Iná situácia by nastala v prípade, ak by vozidlo a motocykel neboli bývali prevedené na tretiu osobu a spornou medzi manželmi by bola iba otázka, či sú tieto veci v BSM, alebo sú vo výlučnom vlastníctve jedného z nich. V takom prípade by nič nebránilo súdu, vykonávajúcemu vyporiadanie BSM, aby otázku vlastníctva (spoluvlastníctva) posúdil prejudiciálne sám; o takýto prípad však v tejto veci nejde. Tu totiž nejde o štandardné konanie o určenie, že vec patrí do BSM, pretože veci sú už vo vlastníctve tretej osoby a súd neposudzuje iba práva medzi manželmi samotnými, ale aj nároky manželov vo vzťahu k tretej osobe. Podľa názoru odvolacieho súdu bolo namieste, aby žalobkyňa nenamietala neplatnosť kúpnych zmlúv týkajúcich sa vozidla a motocykla len v tomto konaní o vyporiadanie BSM, lebo posúdenie neplatnosti prekračuje rámec konania o vyporiadanie BSM a v rámci tohto konania sa poskytnutia takejto ochrany tvrdenému vlastníckemu právu nemožno účinne domáhať. Žalobkyňa sa ochrany vlastníckeho práva mimo konania o vyporiadanie BSM voči účastníkom kúpnej zmluvy (t. j. voči žalovanému a zároveň aj voči jeho matke) v zmysle § 40a Občianskeho zákonníka nedomáhala, pričom súd prvej inštancie nebol oprávnený v tomto konaní riešiť ako predbežnú otázku, či hnuť veci, ktoré boli prevedené na tretiu osobu, sú súčasťou BSM, t. j. otázku vlastníckeho práva k hnuť veciam. Námietka žalobkyne o neplatnosti kúpnych zmlúv prednesená výlučne v tomto konaní bola preto bez právnych účinkov a vzhľadom na to bolo dôvodné prijať záver, že na kúpne zmluvy uzatvorené žalovaným s jeho matkou na motorové vozidlo a motocykel Suzuki sa hľadí ako na platné kúpne zmluvy.

17. Nezodpovedanou však zostala otázka, prečo súd nevyporiadal finančnú hotovosť, ktorú mal za predaj hnuť vecí získať žalovaný, keď mal za to, že tieto veci pred ich predajom spadali do BSM a k ich platnému predaju došlo za trvania manželstva. Stručné odôvodnenie súdu s poukazom na skutočnosť, že matka žalovaného ako kupujúca hnuť vecí reálne kúpnu cenu žalovanému nevyplatila, ale uhradila za žalovaného súdne poplatky a trovy súvisiace s trestným konaním, v ktorom vystupoval žalovaný ako obžalovaný, v tomto prípade neobstojí. Taký záver je nepreskúmateľný a arbitrárny, navyše bez zhodnotenia vierohodnosti prejavu matky o použití peňazí a bez zhodnotenia toho, že pri kúpnej zmluve ide o typ reálnej zmluvy s povinnosťou odovzdania kúpnej ceny predávajúcemu (§ 588 Občianskeho zákonníka). V zmysle ustanovenia § 220 ods. 2 CSP totiž súd v odôvodnení rozsudku o. i. uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky

procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil, ďalej jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax, a to tak, aby odôvodnenie daného rozhodnutia bolo presvedčivé.

18. Účelom odôvodnenia rozhodnutia je preukázať jeho správnosť, logicky, vnútorne kompaktné a neprotirečivo vysvetliť myšlienkový postup súdu vedúci k rozhodnutiu i s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Súd je povinný svoje rozhodnutie odôvodniť spôsobom zakotveným v ustanovení § 220 ods. 2 CSP, čo je jedným z princípov riadneho a spravodlivého procesu vyplývajúcich z Listiny základných práv a slobôd ako aj z článku 46 Ústavy Slovenskej republiky, ktorý predstavuje súčasť práva na spravodlivý proces. Súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vyporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Ak je rozhodnutie súdu prvej inštancie nepreskúmateľné, odvolací súd ho musí zrušiť, pretože inak by zaťažil konanie vadou, ktorá môže mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, pričom súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

19. Nespreskúmateľnosť súdneho rozhodnutia odvolací súd v tomto konaní videl okrem iného aj v časti určenia hodnoty nehnuteľnosti prikázanej do výlučného vlastníctva žalovaného. Za účelom určenia hodnoty nehnuteľnosti bol vypracovaný znalecký posudok č. 33/2018 vyhotovený Ing. Dušanom Hrbatým, z ktorého je zrejmé, že všeobecná hodnota rodinného domu s garážou a príslušenstvom je 84.810,14 eura, z čoho všeobecná hodnota rodinného domu je 56.903,72 eura, garáže 11.443,52 eura, studne 4.653,07 eura, vodovodnej prípojky 1.792,76 eura a kanalizačnej prípojky 1.710,31 eura. Pri vypoíadaní súd vychádzal len z hodnoty domu a garáže, spolu vo výške 68.347,24 eura, no studňu, vodovodnú a kanalizačnú prípojku doň nezarátal. Nezarátanie týchto troch častí príslušenstva súd dostatočným spôsobom a správne odôvodnil, keďže ide o príslušenstvo domu, ktoré bolo zhotovené z výlučných prostriedkov žalovaného a z finančných prostriedkov v spojení so svojpomocou jeho rodičov, no zvyšné príslušenstvo v celkovej hodnote 8.306,76 eura, ktoré súd pri vypoíadaní tiež nezarátal, zostalo bez zdôvodnenia. Súd v odôvodnení rozsudku nešpecifikoval, prečo pri vypoíadaní vychádzal len z hodnoty domu spolu s garážou bez akéhokoľvek príslušenstva a prečo do tejto hodnoty nezarátal hodnotu zvyšného príslušenstva domu, ktoré tvorila aj plynová prípojka, vodomerná šachta, elektrická prípojka, drevený prístrešok - zadná terasa za domom, dlažba pod zadnou terasou, chodníky z betónovej dlažby, spevnené plochy a chodníky z monolitického betónu, drevený prístrešok pri garáži. Bez riadneho zdôvodnenia jeho myšlienkových postupov a úvah pri prijatí tohto právneho záveru odvolací súd nemohol tento záver riadne preskúmať a posúdiť jeho správnosť. V súvislosti s nepreskúmateľnosťou súdneho rozhodnutia odvolací súd poukazuje i na absenciu odôvodnenia v tom smere, že súd prvej inštancie nezohľadnil finančné príspevky matky žalobkyne, ktorá tiež ako svedkyňa uviedla, že dcéra každoročne darovala sumu 1.000 eur.

20. Za nedôvodnú odvolací súd považoval námietku žalobkyne, že súd nesprávne pripočítal výšku úrokov, ktoré vzniknú až do úplného splatenia dlhu, k zostatku úveru vyčísleného ku dňu zániku BSM. Súd prvej inštancie sa riadil ustálenou súdnou praxou judikatúrou súdov Slovenskej republiky, v zmysle ktorej sa k neuhradenému úročenému dlhu strán pri vypoíadaní pripočítava i jeho príslušenstvo - úroky, ktoré k dlhu prirastú až v budúcnosti. Vždy sa totiž vychádza z výšky dlhu strán sporu v konaní o vypoíadanie BSM, ktorý je ku dňu rozvodu manželstva vyčíslený spolu s príslušenstvom. Z vyššie uvedených predpokladov možno uviesť dva nasledujúce závery: ak sa stal predmetom vypoíadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov ku dňu, kedy o ňom rozhoduje súd, doteraz neuhradený úročený dlh strán, vypoíada súd nielen splatnú časť dlhu (vrátane úrokov odo dňa zániku bezpodielového spoluvlastníctva manželov do dňa rozhodnutia), ale i jeho príslušenstvo - úroky, ktoré k dlhu prirastú až v budúcnosti. Ak nie je ku dňu vypoíadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov dlh uhradený, prikáže ho súd k úhrade niektorej zo strán sporu vo výške danej ku dňu rozhodovania súdu, t. j. vrátane do tej doby už kapitalizovaného príslušenstva (úroky). Rovnaký právny názor prijali i ďalšie krajské sudy vo svojich rozhodnutiach (KS Žilina sp. zn. 10Co/356/2015, KS Košice sp. zn. 3Co/581/2015, KS Trenčín sp. zn. 6Co/797/2013, 27Co/18/2016, KS Trnava sp. zn. 11Co/55/2014, 24Co/103/2013, 24Co/2/2014, KS Bratislava sp. zn. 5Co/64/2017). Rozhodnutie Krajského súdu v

Trenčín sp. zn. 5Co/588/2014, na ktoré v odvolaní poukázala žalobkyňa, je rozhodnutím odkláňajúcim sa od väčšinových rozhodnutí v súdnej praxi.

21. Uvedenému záveru zodpovedá i záver rozhodnutia súdu prvej inštancie v tomto spore. Preto bolo správne a zodpovedalo i princípu spravodlivého usporiadania veci v majetkových vzťahoch medzi bývalými manželmi, aby zostatok ich spoločného dlhu súd vyporiadal nielen vo vzťahu k dlžnej istine, ale aj vo vzťahu k príslušenstvu tejto pohľadávky. Správne a v súlade s ustanovením § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka súd vyhodnotil za spoločný dlh manželov aj úroky z úveru ako príslušenstvo pohľadávky, pretože tie nesporne úverový dlžník veriteľovi v súlade so znením zmluvy o úvere musí zaplatiť. Určenie spoločného dlhu manželov ako súhrn všetkých splátok, ktoré sú predpísané od zániku manželstva po deň konečného zaplatenia úveru (pri jeho pravidelnom splácaní) má svoj zákonný rámec o to viac, keď zodpovednosť za zaplatenie tohto spoločného dlhu (dlhov manželov) prevzal v celom rozsahu žalovaný.

22. Súd prvej inštancie správne prihliadol pri výpočte vyporiadacieho rozdielu na splátky úveru, ktoré uhradila žalobkyňa vo výške 1.967,76 eura a ktoré uhradil žalovaný vo výške 3.115,62 eura zo svojich výlučných prostriedkov po zániku BSM, pretože v zmysle ustálenej súdnej praxe ak dôjde k splateniu spoločného dlhu manželov až po zániku BSM (a súčasne pred jeho vyporiadaním) zásluhou jedného z nich z jeho výlučných prostriedkov, prislúcha mu právo na ich náhradu, táto skutočnosť by sa potom mala premietnuť do rozhodnutia o povinnosti jedného z manželov zaplatiť určitú čiastku druhému na vyrovnanie ich podielov v rámci vyporiadania BSM (obdobne NS ČR sp. zn. 28Cdo 4036/2010). Súd prvej inštancie tak správne prijal záver, že bývalí manželia sú povinní uhradiť si navzájom polovicu sumy, ktorú každý vynaložil na spoločný úver po zániku BSM, t. j. žalovaný je povinný uhradiť žalobkyni sumu 983,90 eura (1.967,76 / 2) a žalobkyňa je povinná uhradiť žalovanému sumu 1.557,80 eura (3.115,62 / 2), pričom na tieto ich povinnosti bolo potrebné prihliadnúť pri výpočte vyrovnávacieho podielu.

23. Žalobkyňa v podanom odvolaní tiež namietala, že žalovaný nepreukázal vloženie svojich výlučných finančných prostriedkov vo výške 9.903,27 eura do vyporiadavanej nehnuteľnosti. Z obsahu spisu je však zrejmé, že žalobkyňa počas celého konania na súde prvej inštancie nenamietala žalovaným predkladané dôkazy preukazujúce darovanie finančných prostriedkov od jeho matky, nespochybňovala, že tieto finančné prostriedky boli použité na stavbu nehnuteľnosti a nenamietala ani ich výšku. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na ustanovenie § 366 CSP, v zmysle ktorého prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak a) sa týkajú procesných podmienok, b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie. Z výkladu tohto ustanovenia vyplýva, že ak odvolateľ (žalobkyňa) v odvolaní vymedzila odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. f) a h), právo na uvedenie prípadných novôt je podmienené nezavinením doterajšieho nepoužitia týchto skutočností a dôkazov. Z tohto dôvodu, ako aj z dôvodu, že žalobkyňa neuviedla, prečo uvedenú námietku vznáša až v odvolacom konaní, odvolací súd na uvedenú námietku podľa § 366 CSP neprihliadol.

24. S ohľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti odvolací súd po prejednaní veci konštatoval, že rozhodnutie súdu prvej inštancie pre vyššie opísané vady je čiastočne vecne nesprávne a súčasne i čiastočne nepreskúmateľné. Preto boli splnené podmienky na jeho zrušenie a vrátenie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie podľa § 389 ods. 1 písm. b), c) a § 391 ods. 1 CSP. V ďalšom konaní súd prvej inštancie viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP) bude musieť nanovo rozhodnúť a znovu sa prípadom zaoberať v časti určenia výšky vyrovnávacieho podielu, ktorý je žalovaný povinný žalobkyni zaplatiť titulom vyporiadania BSM. Pri jeho výpočte sa opätovne bude zaoberať hodnotou nehnuteľnosti s garážou a príslušenstvom, pričom riadne zdôvodní, ktoré časti príslušenstva zarátal/nezarátal do hodnoty nehnuteľnosti, z akého dôvodu a na podklade akého dôkazu. V spojení s vyrovnávacím podielom sa vysporiada i s tvrdením žalobkyne a svedkyne (jej matky) o opakujúcom sa darovaní sumy 1.000 eur ročne. Ostatné súčasti výpočtu vyrovnávacieho podielu súd zachová tak, ako ich vyčíslil v predchádzajúcom rozhodnutí. V neposlednom rade sa súd vysporiada i s vyporiadaním hodnoty finančných prostriedkov získaných na základe predaja motorového vozidla Ford a motocyklu Suzuki, ktoré tvorili masu BSM do času ich predaja za trvania manželstva a aj BSM. Z vykonaného dokazovania je zrejmé, že protihodnota za ich predaj nebola spotrebovaná žalobkyňou a ani žalovaným v rámci spoločných potrieb manželov, ale mala byť použitá na súdne trovy a poplatky v trestnom

konaní vedenom proti žalovanému pre prečin nebezpečného vyhrážania voči žalobkyni. Pri opätovnom rozhodovaní o vyporiadaní týchto finančných prostriedkov súd bude dbať na to, aby jeho rozhodnutie nebolo v rozpore s dobrými mravmi a aby zodpovedalo vyššie opísaným zásadám a zákonnému zneniu. V novom rozhodnutí súd rozhodne zároveň aj o poplatkovej povinnosti strán sporu a aj o trovách konania (§ 396 ods. 3 CSP). Nové rozhodnutie súd odôvodní tak, aby bolo podľa § 220 ods. 2 CSP preskúmateľné a dostatočne presvedčivé.

25. V súvislosti s uložením povinnosti žalobkyni zaplatiť súdny poplatok odvolací súd poznamenáva, že priznanie bezplatnej právnej pomoci Centrom právnej pomoci bez ďalšieho neznamená automatické oslobodenie od súdnych poplatkov v spore (obdobne uznesenie ÚS SR sp. zn. I. ÚS 118/2017 a NS SR sp. zn. 10Sžo/43/2016). O priznaní oslobodenia od súdnych poplatkov rozhoduje súd na základe žiadosti strany a predložených dokladov preukazujúcich dôvodnosť žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov. V ďalšom konaní súd teda ustáli, či žalobkyňa je ku dňu nového rozhodnutia vo veci samej od súdnych poplatkov oslobodená. V prípade, že by oslobodená od súdnych poplatkov nebola, súd prvej inštancie bude musieť pri rozhodovaní o poplatkovej povinnosti aplikovať ustanovenie § 2 ods. 1 a § 2 ods. 3 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a o poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov.

26. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu možno podať dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419, § 420, § 421 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).